

Передплата

за «РУСЛАНА» виносити:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною
всилкою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редації ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу мь вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і зіра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5 ½ год. по полудні.

Редація, адміністрація, і
експедиція «Руслана» при
ул. Оссоїнських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експ-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гаве-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.

Рекламні неопечатані е
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надєсланім» 40 с.
від стрічки. Подяка і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Москвофільські крутіства „Галичанина“.

(Дальше).

Зазначивши, що свідомість єдинства
духового життя основує ся на історії і істо-
рії літератури, і що нібито наше духове
життя було спільне з життям московского
(великоруского) племені, заявляє „Гали-
чанин“:

«Ми не понимаемъ національности въ видѣ
замкнутости въ себѣ, отчужденія отъ другихъ
народовъ, во враждѣ къ нимъ».

Щоби тим способом відкрити собі прямо
широкий шлях до обєдиненя з Москалями.
Однак, щоби знов не наражувати ся на
закід змагань до злуки Галичини з Росією,
застановляє ся над питанням, чи справді
між рускими Галичанами є змаганє до злу-
ки Галичани з Росією і чи Росія бажає
завоювати Галичину?

І на обидва сі питання дає зовсім рі-
шучо перечну відповідь, запевняючи, що
нібито нема ані одного факту, котрий би
свідчив про скриті наміри Галичан, звер-
нені проти Австрії. По єго думці навіть
процес Ольги Грабар і товаришів „не може
бути доказом такого змаганя. „Галичанин“
запевняє, що

„Этотъ процессъ былъ возбужденъ по ре-
лигиознымъ причинамъ и точно по причинѣ
госыжск-аго языка. Наумо ичъ хотѣлъ восстано-
вить чистоту греческаго обряда в австро уніат-
ской церкви, а когда видѣлъ неосуществимость
своего намѣренія, склонился къ православію, но

о какомъ-то бунтѣ противъ Австрії онъ и не
думалъ“

А дальше на доказ, що нікому з ру-
ських Галичан і на думку не приходили
змаганя про злуку Галичини з Росією, тай
що й Росії не снило ся ніколи завойову-
вати Галичину, покликає „Галичанин“ на
свідків (але їх не називає поіменно) вся-
ких приїзжих з Росії до Галичини учених
і „общественныхъ дѣятелей“, котрі обя-
сняють відносини Росії до Австрійської
Руси, що нібито Росія в інтересі славян-
ства переняла ся поглядом Паляцкого, що
колиб не було Австрії, то требаб її у-
творити.

„Галичанин“ пускає отже в непамять
вікові змаганя Росії, щоби тим способом
опанувати Балканський півострів Дарданелі
і Царгород та відчинити для своєї флоти
вихід на Середземне море. А вжеж в тих
змаганях бачила Росія все велику перепо-
ну в Австрії, котра особливо від 60-их ро-
ків минушого столїтя стала державою пе-
реважно славянською і вже задля самих
торгових справ не може дати ся Росії ви-
перти з Балканського півострова, яко пря-
ма єго сусїдка. Отсі торгові і промислові
справи, а попри те і національно-політичні
є головною причиною тих навізаводів між
Росією і Австрією, які тягнуть ся, як чер-
воне пасмо цілими десятиліттями аж до ни-
нішних днів. А вжеж не треба бути страте-
гіком, щоби зрозуміти, що посуненє границь
Росії по Карпати було би для неї вельми
бажаним заокругленєм і обезпеченєм від
південного заходу. До тогож спомини по-

сїданя частини східної Галичини до 1815
р. і переходу російських військ в 1848/9 ро-
ці на Угорщину остають в Росії в добрій
тямці, а Росія не зачєдбувала з того часу
з підмогою приєднаних для себе людей (в
Угорщині Адольфъ Ивановичъ Добрянскій
між угорськими Русинами, в Галичині Денис
Зубрицкий, Яков Головацкий і ин.) розбудду-
вати між руским населенєм в Галичині для
себе прихильности. А що се діяло ся на
на широкі розміри, хоч „Галичанин“ за-
певняє, що

„нѣтъ ни одного факта, который бы свидѣ-
тельствовалъ о скритныхъ намѣреніяхъ галичанъ,
направленныхъ противъ австрійскаго государ-
ства“

маємо на се документарні дока-
зи. Ми нераз вказували на видану Попо-
вим в Росії переписку Пог о д и н а з ру-
ськими Галичанами (між тими з Денисом
Зубрицким, Яковом Головацким і ин.), на
напечатану в місячнику „Кіевская Старина“
переписку Л е б е д и н ц е в а головно з Б.
А. Дідицким, з котрої звіт подає проф.
др. К. Студинський в окремій роз-
відці „Z za kulis propagandy schizmaty-
skiej“ а також на видану проф. д-ром Сту-
динським двотомову переписку Г о л о в а ц-
к о г о (з архіву „Народного Дома“), в ко-
трих міститься чимало зовсім виразних і
ясних бажань галицьких москвичів до злуки
з Росією. Сего вже чей „Галичанин“ не
заперечить, а погляд єго на процес Ольги
Грабар et. comp. є лише викрутом, бо на
се вже також маємо неперечні факти, до
чого то веде змаганє „возстановить чисто-

27

Вечері над Леманом.

Написав о. Маріян Моравский, з дозволу видавця
перекладив о. Іван Плавук.

(Дальше).

Священик. А що звідки инде — як се
вмивно показала miss Wilson — не можна су-
мнівати ся, з огляду на дійсні услівя, серед
яких суспільність знаходить ся, що Бог змлю-
сердив ся над нею і обьявив їй релігію; а з дру-
гої сторони, як що їно я показав, ані подумати
не можна, щоби більше як одну обьявив релігію;
тож певно найліпшою з єсвюючих релігій му-
сить бути та одна обьявлена релігія; тож оста-
точно навіть ті, що дорогою порівнюючою за-
примічають лише зглядну висість християні-
зму над иншими релігіями, мусять єму конечно
признати, що є абсолютною і божественною ре-
лігією.

І звідси вкінці випливає, що не можемо
припустити, щоби з часом мали наступити по хри-
стиянізмі нові, висші релігії, або щоби сам
християнізм мав що до сущности перемінити ся
ся, позбути ся догм, як сего собі бажає п. Се-
мїонов. Правда, Богом дана, не може змінити
ся. Не в християнізмі, але в людстві можна споді-
вати ся відмін. А я сподію ся, що людство
що раз більше зрозуміє християнізм, полюбить
і що раз більше змінить ся на єго користь.

Що, панове на се?

Hainberg. Звертаю честь п. Deville що
до вилому в єдности сьвіта, що єго я закинув.
Розумію, що і теїстичний погляд на сьвіт пред-

ставляє красну єдність, яку єї радби я ще по-
глубити.

Семїонов. А я знов думаю, що хочачи
доказувати божественність християнізму замість
того всього, про що ми говорили, належало го-
ворити о Христї.

Miss Wilson. Правда, правда! Якже ми
могли про се забути?

Leroу. Довго мовчав о. Семїонов, але за-
то відозвав ся мудро.

Hainberg. І то, що ми до тепер обгово-
рили, має свою вартість, а розмова о Христї
буде справді займава. Але нині вже так пізно,
що годі єї вачинити, раджу відложити до завтра.

Miss Wilson. Добре, до завтра, панове.

Пятий вечер.

Miss Wilson. Певно, що панам щось
снило ся по вчерашній нашій розмові.

Leroу. Коли ми вчєра розійшли ся з тим
наміром, щоби нині розмовити про особу Хри-
ста, я забрав ся до читаня Євангелія, котре
найшов я в своїй комнаті — тут, видно, всюди
по готелях находять ся біблії — і читав аж до
рана. Читав по літературному, намагаючи ся ви-
робити собі як найвірнійше понятє о характері
героя сеї дивної книжки.

Miss Wilson. І що? Певно, що видало ся
вам, що нема нічого красшого як характер
Христа?

Leroу. Може се вас здивує, коли скажу,
що то, що я з точки літературного помічуваня
запримітив, то є, що Ієус Христос не має хара-
ктеру.

Miss Wilson. Як то?

Leroу. Так є; а бодай є в нїм щось, що
інакше не дасть ся зобразити. Кождий чоловік
— ми, що портретуємо людей, нзаємо о сїм най-
ліпше — має якесь індивідуальне знамя, що
полягає на тїм, що певні сили, енергії чи люд-
ські прикмета висувають ся вперед; а через се
инші уступають взад.

Та ріжниця вигнутих і вгнутих сьвітел і
тїний, на основі зачально людської природи, твo-
рить психічну фізіогномію поодиноких людей.
А чи є щось такого у Христа? Чи можна ска-
зати, що у него розум (приміром) брав перевагу
над чувством, або противно? Чи енергія пере-
висшала у него розсудок, або розсудок енергію?
Чи єго ціхують ревність і меланхолія, чи про-
тивно, свобода гадок? Чи, як нині говорять, є
чоловіком інтелектуальним, чи чоловіком діла?
З якої небудь сторони споглянемо на него, за-
раз збирає нас охота узнати ту сторону найви-
значнійшим знаменем; але оглядаючи єго і при-
слухуючи ся єму дальше, запрямітимо небавом,
що й инші сторони доходять до тої самої степе-
ни. Не знаходжу в нїм навіть специфічних зна-
мен раси і часу.

Чи можна се приписати тїй обставині, що
надто мало знаємо Христа? Деж там! чотири
Євангелія є так переповнені подробицями о нїм
і єго словами, що ледви чи знайде ся в історії
який великий чоловік, що про него мали би ми
більше даних. Є се щось такого, з чого не здаю
собі справи, що однак ясно констатую. А прига-
дує мені се подібне поміченє, що єго з иншої
сторони, а іменно з точки малярства, зробив
de La Sizerranne в цікавій статі „о анархізмі
в штудії“, що недавно була печатана в „Revue
des deux mondes“. Тєю власне недостакою голо-

ту греческого обряду". Се очищуване викликало проголошене православія в Гниличках в 1882. р., а також подібні змаганя в Залучу і деяких інших громадах Галичини, оно довело до знищення унії і москвошченя Холмщини і має промостити дорогу до здійсненя славнофільської програми: «самодержавіє, православіє и народность» (розуміє ся, московска в цілім царстві).

Тимто зовсім суперечні з правдою є отсі дальші виводи „Галичанина“:

„Относительно національной стороны, касающейся галичанъ, то Россія не можетъ положить націонализмъ въ основу своей государственной политики, ибо подсыщение націонализма не лежитъ въ интересахъ Россіи, насчитавшей въ составѣ своего населенія много инородцевъ, которые могли бы тоже выступить съ національными требованиями. Россія не думаетъ о приобрѣтеніи Галичины и если обращаетъ вниманіе на галицкія дѣла, то только по тремъ причинамъ: 1) польскія притязанія, 2) соціально-революціонныя попытки, могущія выйти изъ Галичины и 3) политической украинизмъ“.

Вжеж ціле змаганє Росії йде до того, щоби змосковщити (об'єднати національно) не тільки Українців і Поляків, але навіть Литовців, Німців і т. п. а до того очевидно має допомагати також розповсюдженє православія. Що Росія на націоналізм і операє свою державну політику, бачимо не тільки з тих об'єднательних змагань що йно тут наведених, але й з поборюваня і гнобленя всякого змаганя до самостійного розвитку кожної немосковської народности, чи то української, чи польської, чи литовської і т. п. і тут російска політика у вислові придуманім Катковом et. cons. „сепаратизмъ“ бачила все грозу і небезпеку для своєї державної цілости і виступала з всякою силою проти таких змагань, а побіч того висувала також „польскія притязанія“, „польську інтригу“, або політичний українизм.

Отже виправдуване Росії, начеб она лише для того звертала бачність на „га-

вної цілі пояснює він велику трудність, що з нею борються ся маларі, коли хочуть списати образ Христа: або зображають певні черти, постійну волю вистаючою щокую, проникливість малими, з під грубих повік быстро споглядаючими очима, як се зробив Munkaszy в своїм Христі перед Пилатом — а тоді впадають в різку суперечність з Євангелиєм, або, поминувши всі такі знамена, впадають в загальний шаблон чоловіка, без тепла і життя, — а тоді ще більше віддаляють ся від євангельского типу, бо чи є що живішого як особа Христа? І ддятого, мовить La Sizeranne, дрожала рука Леонарда, коли малював лице Христа: его переймав не лиш релігійний страх, але і боязнь, що не віддасть вірно того типу, живого — а не унятого нічим, що его мав дати Христови.

Бельскі. Якжеж можете говорити, що Христос не мав знамен своєї раси? Таж кожде его слово було виразно надіховане жидівщиною.

Legou. Ні, пане; зворотя семітської мови, що їх уживає Христос, є лише формальною річею. Ми самі так говорили би, наколиб ми мали говорити до тодішних людей. Але в характері, в поглядах, в способі чувства і думаня Христа нема нічого специфічно жидівського. Сократ після зображень своїх учеників, є наскрізь Греком, з грецького становища видить світ. Ціцеро є Римлянином і то Римлянином свого часу; круг его понятя і чувства не є ні більший, ні инший, лише такий, на який позволяють обставини. Тодішній Жид мусів мати ще більше стіснений овид своїх гадок і чувств з причини свого тісного, а сильного націоналізму. В Ісусі противно всьо ніби загально-людске, неначеби понад місце і час всьо рівно близке кождому часови і народови. От, ту случайно є нас тільки народностей, кілько осіб; а чи хто з нас, читаючи Євангеліє, має вражінє, яко би той чоловік був для него чужий.

(Дальше буде).

лицкія дѣла“, є справді лише сьмішним викрутом. А вжеж зовсім сьмішно ся замітка, начеб Росія ддятого також звертала бачність на Галичину, щоби не вийшли соціально-революційныя помытки, бо якраз з Росії они виходять, з Росії находять до Галичини останними часами всякі анархічні живла, котрі нераз тут причиняють ся до заколоту.

(Дальше буде).

Престольна річ і вивід г-ра Еренталья про заграничну політику в делегаціях.

(+) Престольна річ, якою цїсар відкрив сегорічну сесію спільних делегацій, зробила могуче вражінє обговоренєм порушених нею справ.

В цілій монархії було загально відомо, що весною минушого року війна неначе висіла у воздуху, але доперя заперенє про се устами цїсаря подав сьвідомість усеї грози і небезпеки, яка щасливо проминула. Довголітній мир, яким користувала ся монархія, причинив ся до того, що суспільність не уявляла собі навіть грози війни, яка висіла над головами всіх, а з огляду на загальну службу воєнну, була би доторкнула ся мало що не кождої семі. З делегацій дізнає ся суспільність з міродатних уст, як велика була дійсно ся небезпека.

Цїсар висловив ся з великим довірєм навіть з одушевленєм про тридержавний союз, котрий ще більше поглибив ся, „о скілько се ще було можливе“. Крім того вказав на сердешні взаємини з Туреччиною і загально лише на вдоволяючі відносини до инших держав. З того отже виходить, що ще не всі хмари небезпеки розвіяли ся, бо нема виразнійшої згадки про взаємини з иншими сусідними державами.

Доповненєм і близшим поясненєм престольної річи є вивід г-ра Еренталья, виложені ясно, рішучо і певно і тому роблять поважє вражінє. Однак і г-р. Еренталь словами Гізота: „пересилєне скінчило ся, але в сьвітї нема нічого готового“, вказав на се, що прилука Босни й Герцогвини закінчила грізне пересилєне, але накликає до обачности і остороги. У взаєминах з иншими державами остало все ще багато такого, що може викликати бурю. „Червона книга“ котру предложено делегаціям з сотнею документів, вказує, якою дорогою ішла політика під час пересилєня вторішого і не дала ся звести з сеї дороги ніякими кормолами з Лондону і Петербурга робленими в Туреччині і на Балкані. Держави поза тридержавним союзом а особливо Росія намагали ся приневолити Австрію до європ. конференції, на котру она згоджувала ся, однак з услівєм, що там буде справа прилуки принята без розправи. Рішуче обставанє при тім становищі принесло Австро-Угорці повний успіх а Европі обезпечило мир.

Г-р. Еренталь вказуючи на моральну силу тридержавного союзу, котрого вартість тепер знов стала певним доказом, зазначив, що союз не звертає проти нікого свого вістря, а з Туреччиною удержує щирі взаємини, не загрожуючи через те нічиїх інтересів. Звертаючи ся до балканських держав, висловив г-р. Еренталь, що монархія змагає до уладженя сердешних народо-господарських взаємин з балканськими державами, лише про відносини з Грецією і критийске питає і до подій в Португалії, де всеж таки криють ся грізні можливости, не висловив г-р. Еренталь свого погляду, а вказав на закінченє лише про дбалість о армію і флоту, котра має бути обезпекою цілости і могучости монархії. Сям зазначив потреби, якими повинні занятя ся делегації.

Бесіда Бр.: Натана.

(Конець).

Коли християни ідуть, як показує ся, що раз більше за тим покликком, то видимо в тім

їх поступованю лише доказ їх політичної незрілості, бо бачимо, що християни є щораз більше закріпощені під кождим зглядом Жидами, а то що до віри, що до моральности, що до мастків. Що до віри — бо за помочію дневникарства і періодичних видань та книжок удало ся Жидам дуже ослабити християнство. Що до моральности — бо питаю ся: хто удержує шинки, хто удержує дома розпусти, хто торгує живим товаром і хто піддержує розпусту взагалі, як не Жиди? А що до мастків виманчених чи загарбаних Жидами від християн, чи маю ще говорити, коли се кождий у нас видить і знає? Але не лучше діє ся в Італії. Жид Воссоні, що проживає в Римі, має сам о много більше мастку, чим тисячі і тисячі голодного народу, що живуть лише самим сонічником, ба навіть має більші мастки чим многі шляхтичі, котрим остав голий титул. І підчас коли тисячі голодного народу волочать ся по місті, і кричать в розпуці „pane o lavoro“ (хліба або праці) то Воссоні засіває цілу кривлю*) свого великаньского дому лямпками одною коло другої, щоби звеличати 35-літню річницю італійської революції, котра допомогла запанувати над синами того народу, котрого батьки проливали свою кров!

Се справді великий нерозум християн, який пробиває ся в їх поступованю, а що гірше то се, що нема надії, щоби оно небаком могло змінитися.

Державні мужі нерозважно подобрані працюють на погібель свого народу, для котрого добра повинні працювати, а королі одобрюють їх поступованє, та заслонюють свєю повагою. Они навіть і не бачать того, як се виходить на їх власну шкоду. Так вийшов португальський король але, така сама судьба грозить іспанському королеви, але чи на що иншого заносить ся може в Італії? Таж в тім самім часі, коли Натан виголошував свою бесіду перед Porta Pio, проголошували републиканці в іднім маніфесті „нікчемности, побоюваня, зради монархії“. Тож вже послідний час був би скінчити з жидівско-масонською мафією.

Щож до самої бесіди Натана, то є она основана на історичній неправді. Закид зроблений Папству, що не дбало про школи, не має навіть тіни правди. Бесіда ся є опєрта на ненависти до Церкви католицької і до християнства взагалі після вказівок наслідника Натана Теттаті, що казав порозліплювати по мурах міста афіші з шисьмом, де між иншим можна вичитати і таке:

„Із крови Феррера принесеної в жертву ненависти страшного стоваришеня, виростає пімста. Іспанія підносить ся також і проголошує права сьвітської держави против скритої сили конгрегацій і вмішувань Ватикану... Дата, котру ми правнуємо, пробуджує із довгого мертвосну... ітд.**)

Проти тої то мести за кров Феррера і против бесіди Натана, що має в тій мести свій початок, протестує „L'Osservatore romano“ — пишучи:

„Ми просимо о прощенє наших читачів, що ми подали їм до читаня погані виїмки неграматичної реторки пера Жида і вільномуляря. Однак треба подати до публичної відомости деякі докази людської переворотности і людської схудоблості, тому що они можуть бути вельми поучними і причинити ся тим способом до утвореня безсторонного суду о нашій цивілізації.

„Они показують вповні невіжу, яку секта зможе спровадити на місто, котре є інтелектуальним осередком, де бє серце безчисленних народів, спроваджуючи на него сором і ганьбу за ддя подібних представників.

„Они говорять, до якої степені є се правдою і з якою скрупулятною додержує ся обітниця шанувати в Папі поставленім під ворожим панованєм се високе становище, яке він представляє і его духову власть. Се якраз з підмогою тої обітниці***) намагає ся приспати совість католицького сьвіта.

„Они говорять вкінці як документи, для поученя усіх, що ся бесіда, якої би не внесено,

*) Сей дах є плоский.

**) L'Univers з 25. вересня 1910.

***) Се натяк на свободі запоручені Папі королівством.

хотай би она і від кого походила, тому що є противна розпорядкам карного закону, котрий карає обидливі слова вимірені проти особи Найвишого Начальника Церкви, є дозволена для першого цивільного урядника при публичнім виконанню его функцій і в цілім блеску церемонії, якої він був представником.

„По того рода промовах щезає брехливий патріотизм, в імені котрого, отвоєно тому п'ятьдесять літ замки Porta Pia так, як щезає метеор, як щезає фантасмагорія. На его місці не остає нічого більше, як діло сатани!“

О! коли то надійде уже той час, коли з очий християн спаде луска, щоби они могли побачити річ в такім стані, в яким она дійсно находить ся, а не в такім, в яким її показують їм вороги, щоби приспати їх, щоби они могли в тім часі розкратити без перешкоди їх добро.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Комісія заграничних справ австрійської делегації зібрала ся 14. с. м. по полудни під проводом кн. Карла Шварценберга. На засіданні були спільні міністри: гр. Еренталь, бар. Шенайх і бар. Буриан, а крім сего міністер предсідник бар. Бінерт і адмірал гр. Монтекуолі. Приступлено до дневного порядку, т. є до нарад над бюджетом міністерії заграниці. Звітник маркіз Бакгем обговорював поведене поодиноких держав в справі прилуки Босни і Герцоговини, а опісля подрібно предложений бюджет і діяльність міністерії заграниці на господарчій поли, закінчивши се внесенем о прийняте предложеного бюджету без зміни.

Делегат Крамарж напав мокрим рядом на політику австро-угорського правительства в справі прилуки, виказуючи торговельно-політичні і матеріальні жертви, які понесла держава наслідком прилуки. Дальше робив закид правительству, що пороблено уступства Туреччині і Чорногорі, а Сербії ні, хоч господарчі інтереси вляжуть нас з нею, підчас коли на наше місце вступає там Німеччина. Не можна не похвалити сего, що Австро-Угорщина не згодила ся на скликане європейської конференції, яка мала видати одінку нашого поведеня, але ніякої конференції не треба було побоювати ся, тим більше, що вже перед тим прийшло до порозуміння з Росією. Треба було зробити Сербії якісь економічні уступства, а Чорногору вдоволити знесенем ХХІХ. арт. Берлінського договору, тоді Сербія булаб розчарована вправді, але не моглаб обурювати ся на зломане згаданого договору.

Дальше застановляв ся Крамарж над тим, чому Австро-Угорщина не пішла дорогою конференції, а подана причина, начеб то Ізвольський мусів змінити своє первісне становище супроти публичної овіні в Росії, є на думку бесідника неузасаджене. Мусіли бути інші, моральні причини. Ізвольський не змінив свого становища, отверто признав ся до своїх давних зобовязань зглядом прилуки Босни, отже могло розходити ся лише о формальні питання, о спосіб переведеня, о самоволю зломаня договору, о несподіванку, якою було проголошене прилуки. Бесідник запитує, чи в Бухльовичах обговорювано також форму переведеня прилуки і чи заключено яку умову, а коли так, чи Австро-Угорщина її також сповнила.

Бесідник поясняв дальше єство новославизму підносячи, що єму розходить ся о мир серед славянських народів та о їх культурне і економічне зближене, бо через внутрішню згоду Славян стане неможливою протиславянська політика Австрії внутрі і на вні. Дальше виступав бесідник проти союзу Австрії з Німеччиною. Німеччина веде у себе протиславянську політику, тож є се противне природі, щоби Австрія держала ся Німеччини зі своєю славянською більшістю.

Делегат Бернрайтер полемізував з Крамаржом особливо що до справи прилуки та заявив ся за економічним зближенем до балканських держав, передусім до Сербії, де Німеччина займає нані становища. Делегат Швєгель похвалив цілковито поведене міністерії заграниці

в справі прилуки, зате зганий правительственну політику супроти балканських держав, особливо супроти полудневих Славян. Делегат Реннер закинув правительству, що замість в справі прилуки Босни апелювати до народу, воліло оно апелювати до дипломатії і війська. На тім покінчено наради.

Праця в справі чєско-німецького порозуміння в Празі поступає вперед. Те, що до недавна було не до увіреня, стає помалу дійсностю. Але чим дальше поступають переговори, тим більше цінними оказують ся передвступні наради обох груп великої власности. Наслідком взаімного порозуміння голосують они все спільно та достарчають більшости раз домаганю зі сторони Німців, то знов домаганю зі сторони Чехів. В справі виборчих курий, числа членів краєвого Виділу, іменованя краєвого маршалка (посол Скол хотів, щоби его вибрано) і в інших справах все та сторона виходить побідно, до якої прилучить ся велика власність. Се дає ся відчувати також наглядно і в комісії для народного відграниченя. Але не є се сторонничий вплив, не односторонна народна сила, яка після впадоби раз ту, раз там перехилає ся, а є се мирний посередник між двома народними поглядами, який сам серед себе довів вже до угоди.

Заграниця.

„Правління Якобінів“ в Лісбоні треває в дальшій лягу: товпа і жовніри мордують та нищать після впадоби. Число убитих сьвящеників в часі революції має доходити до кількадесяти. Особливо в монастири Єзуїтів Камполіте допустили ся республіканці варварских вчинків. Так виглядає у республіканців „свобода“; они навіть не допускають до сего, щоби і слівце про ті події дставало ся за границю.

Король Мануїл ладить ся до від'їзду до Англії. Одначе про дальші его заміри нічого не відомо. Кажуть, що він ладить спомини про революцію, які мають бути розіслані у відписах печати цілого сьвіта.

В тісній звязи з подіями в Португалії стоїть рух серед іспанських республіканців і ворогів Церкви. З обоаю очікувано дня 13. с. м. яко річницю страченя шефа анархістів Феррера, поваяк анархісти, республіканці і соціялісти грозили великими зборами і демонстраціями. Каналехас видко добре знає своїх приятелів, бо заборонив всі маніфестації і сконсигнував військo в касарнях, де оно має остати ще протягом тяжня в поготівлю.

Хросимо вігхобити перегулату.

Новинки.

— Календар. Ві в торок: руско-кат.: Харитини муч.; римо-кат.: Луки єванг. — В середу: руско-кат.: Томи ап.; римо-кат.: Петра з Альк.

— Є. В. Цісар уділив зі своїх призатних фондів заомоги: церковному комітєтові в Кривчи, перемиського повіта, 200 К; комітєтові будови церкви в Довгомостисках, мостиского повіта, 150 К і комітєтові будови церкви в Дорогові, ставіславівського повіта, 150 К.

— Посьвячене гр.-кат. катедрі в Філадельфії. Посьвячене престольної рускої церкви в Філадельфії відбуло ся при участі Є. Е. Митрополита гр. А. Шептицького дня 2. жовтня. Американські часописі в описом сего посьвяченя це не наспіли до старого краю, за те надіслано до „Діла“ лист румунсько-католицкого сьвященика о. Ник. Ліхєрія з Семігороду, котрий обізджуючи румунські кольонії в Америці, був на тім посьвяченю та пише до свого товариша Русина ось таке: „Не можу здержатись, щоби не оповістити вам про дуже важне діло, при яким мав я те рідке щастє бути присутним. Преосьв. Ортинський, єпископ тутешних гр.-кат. Русинів, посьвятити нині в торжественний спосіб свою катедру. При сім чині дійствували Ексц. львівський митрополит граф Шептицький, румунський архієпископ Ріян з Філадельфії, апост. нунцій в Вашингтоні Фальконіо і численний збір духовенства трох обрядів: римского, руского і румунского Сей акт становити має в руско-католицкій церкві в Зед. Державах незвичайно важний зворот. Російські схизматики, що пустили в рух свої рублі, понесли цілковите моральне поражєне. Єпископ Ортинський є незвичайний пропові-

дник Єго проповідь, виголошена звучним голосом, викликала у слухачів потоки сліз. Одним словом, Єпископ Ортинський є правдивий єпископ-апостол, в котрім руский народ і уніятска церков найшли незвичайного борця. Простіть, що так на скорі пишу, — та чиню се в часі торжєства“.

— Зі шкіл Руского Товариства педагогічного присилають нам до поміщеня отсю заяву: Супроти того, що „Dziennik polski“ написав оводі, що в демонстрації жєнщин за виборче право брала участь молодіж руских приватних шкіл під проводом своїх педагогів, заявляє Дирекція шкіл Руского Товариства педагогічного, що молодіж ані грємьяльно ані поодинокю участі в демонстрації зовсім не брала.

— „За батьна“ драму Б. Грінченка відограли вчєра шитомці бурси ім. кард. Сомбратовича, вивязуючи ся доволі поправно із своїх ріль. Слабше вийшли лише жіночі ролі, обсажені хлопцями з недібраними голосами. Вагалі сей аматорський театр тішить ся прихильністю нашої публики. Вчєра однак сая була майже порожня мимо того, що ціни місць дуже дешєві (першорядні крісла по одній кор.).

— Дисциплінарне слідство на львівськїм університеті. В суботу зібрала ся на засіданє академічний сенат і дисциплінарна комісія і радили від 4. до 9. год. вєчером. Вислідом нарад було відкиненє просьби „Укр. союзу студентского“ що до дозволу на впис студентів на зимовий шіврик перед укінченем судового і дисциплінарного слідства в справі подій з 1. липця с. р. Всепольський дневник вироблює вже настрий що до вислідю дисциплінарки в тім напрямі, щоби всіх руских студентів інтернованих дня 1. липця, рєлеговано. Чи тим способом думас Ст. р. розвязати питанє українського університету?

— Пчільництво на Буковині. Управа буковинських зеліниць в Чернівцях вислала була минулого року двох банмайстрів на курс ічільництва до Відня, щоби виобразувати їх на інструкторів пчільництва. Оба курсисти будуть тепер служити своїми відомостями зеліничим функціонарям, котрі схотять закладати у себе пасіки. На поширанє пчільництва призначила управа буковинських зеліниць 2 00 К. Очевидно, що з заомоги будуть користати будники, яким найдодігнійше закладати пасіки. Сі змаганя зеліничої управи в Чернівцях до поправи долі свого персоналу є достойні признавня і повинні стати звірцем до наслідуваня в Галичині.

— Бальоном понад океан. З Атлянтік Сіти коло Нового Йорку відлетів в суботу бальоном до Європи воздухоплавець Вельман. Бальон заосмотрений в телеграф без дрота. З дороги вислав Вельман дві телеграми, в яких заявляє, що щасливо летить в північно-східнім напрямі зі скоростью 20 узлів на годину.

— Зеліничий страйк у Франції зломало енергічне поступованє правительства. Страйк ще зовсім не скінчив ся, але переважна часть зеліничої служби повернула до праці. Зеліничі полученя з заграницею привєрнено вчасі.

— Сербський наслідник престолоа кн. Олександр заразив ск в Нішу на манєврах тифом і лежить небезпєчно хорий. До Білгорода прибув з Відня проф. др. Хвостак, щоби лічити хорого.

Оповідки.

— Загальні збори тов. „Станіславівського Бояна“ відбудуть ся в суботу дня 22. жовтня 1910 о год. 7., зглядно о 8. вєчером у власнім локало при ул. Голуховского ч. 4. Всіх членів та прихильників тов. просить ся о участь. За виділ: Евг. Якубович.

— Загальні збори Товариства „Просьвіта“ відбудуть ся ві в торок дня 1. листопада 1910 р. у Львові у великій салі „Народного Дому“. Того самого дня о 8. год. рано відіравить ся богослужєне за уюкій померших членів Товариства в Преображенській церкві при ул. Краківській. Збори ічнуть ся о годині 9:30 рано в „Народнім Домі“ з отсим дневним порядком: 1) Отворенє загальних зборів головою Товариства. 2) Звіт Головного Виділу з діяльності Товариства „Просьвіта“ за час від 1. січня 1908 р до 31. грудня 1909 р. 3) Звіт контрольной комісії й уділенє уступаючому Виділові абсолютної. 4) Іменованє нових почесних членів. 5) Вибір 13 членів і 6 заступників Головного Виділу Товариства. 6) Вибір голови Товариства. 7) Вибір 3 членів контрольной Комісії. 8. Внесеня й інтерпєляції членів. У Львові, дня 12. жовтня 1910. За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові: Петро Огоновский, голова. др. Іван Брик, секретар.

— Жертви на Р. Тов-о педаг. в місяци верєснї надіслали дальше отсі Добродії (з коронах): др. І. Навроцький, Стрий 10; о. М. Вальницький, Кубаки 2; Ст. Гаврилів, Станіславів 2:70; К. Ясеницький, Балигород 2; М. Осідач, Балигород 2:63; П. Габляньський, Балигород 4; о. І. Моравський, Балигород 2; о. М. Устияновський, Балигород 2; Д. Ілків, Цішанів 1; Север. Левицький, Стара

Сіль 1; Теод. Люцюра, Відень 270; Анна Менциньска, Поздзай 1; Ольга Івасів, Гвоздець 270; Евстах Хмільський, Крилюв, 5; Франц Ільницький, Ягольниця 2; І. Гамаль, Підарків 1; Алексій Возняк, Ліски 1; Ів. Рогожинський, Львів 1; Мафтей Бромірський, Радвановиці 1; Алекс. Мацедонський, Радвановиці 1; М. Гординський, Нове село 10; Микола Легенза, Калагарівка 1; Марія Палеїквіна, Зарудці 2; о. Ев. Дуткевич, Шпешківці 5; Л. Левицький, Сколе 2; Волод. і Марія Рахвал, Ямна 1; І. Капко, Хваловичі 2; Т. Король, Кучайв 1; о. Волод. Барановський, Темерівці 21; Д. Капко, Кужива вел. 2; П. Головка, Равхерсдорф 1; В. Залужний, Чернихів 1; др. А. Гнатишак, Тринець 1; о. А. Твердохліб, Олешівці 1; о. Ю. Дуцько, Лелюхів 1. (Д. б.)

Галицький сойм.

На засіданню в четвер п. Старжинський мотивував внесення громадської комісії в справі зачислення місточка Белза до міст об'єднаних законом з 13. марца 1889 Вск. 24. Внесення комісії визнає крайній виділ до перевірки справи.

П. др. І. Макух противить ся внесенню комісії. Місточко Белза має всего 5.000 мешканців, отже нема сумніву, що оно не видержить нових адміністративних тягарів, які закон з 1889 р. накладає і домагає ся, щоби над внесенням комісії перейти до днєвного порядку.

Прийнято внесення комісії. Голосували за ним всі польські послы, не виймаючи людовців.

Опісля про внесення п. Меруновича в справі організованя заводої науки жіночих робіт в краю промовляли о. Сенік і п. Думка. П. Думка заявив, що хоч початкова просвіта серед жіноцтва поступила, то на інших полях сего поступу не слідно, головно на селі, де жінки могли би зужити своїх спосібностей не лишень при куцелі але й в промислі. Зростаюче виселення є наслідком нестачі праці, котрої наші жінки привололені шукати за границею. Бесідник сподіє ся, що теперішні внесення посянуть справу значно наперед.

Пос. Стояловський зазначає, що колиб виховане звернути на інші шляхи, коли би напе жіноцтво мало інші занятя дома, то не занимали ся би так дуже політикою й не приходили би сюди в депутации. Теперішній стан вихованя треба змінити. Мужчини не хочуть женити ся, бо жінки не господарні, так, що часом навіть гузика нема кому чоловікови пришити. Бесідник не виключає доступу жінок до ріжних царин, в котрих они можуть виявити свої спосібности. По містах жалують ся на дуже великі видатки, на дорожню. Значну часть вини цюосять ті жінки, котрі не навчили ся ані оццадности ані господарности, покланяють ся вибрикам моди і т. п. Зреформуйте вперед ваші жінки а опісля говоріть про дорожню. Мясю можна спровадити з Аргентини, на інші видатки можна собі якось порадити, але як жінчина за дорога, то сего ніхто не витримає. (Сміх). Сойм тепер буде обходити свій ювілей, а в краю є ледво яких 4 школи господинь, з котрих може вийти 300—400 дівчат, а тимчасом в кожній хаті треба ліпше образованої господині. Сойм на тім поли дещо зробив, від хвилі, коли до него війшли селянські послы Крамарчик і Поточек. Тут випередили сойм торговці, що продають машини до шиття, і вводять своїм коштом науку шиття на машині. Та винувати сільські жінки, що віщо не вміють, годі, бо они не мають де навчити ся. Висказує отже бажане, щоби кр. виділ предложив внесення, щоби ввести сю справу на ліпшу дорогу.

Віцепрез. кр. шк. ради пос. Дембовський заявляє, що шкільні власти не гадіють замикати жінкам доступу до ріжних піль суспільного життя, але думають, що жінчина не повинна передовсім дати ся виперти з тої царини діяльности, де її віякий мужчина не зможе заступити. Школа має приспособити дівчат до тих практичних задач життя, а допоможуть тут відповідно підготовані учительки. Доповняюча наука є у всіх школах, але вислід єї слабкий задля малої фреквенції й непопулярности сеї науки. Краєва рада шкільна робить заходи, щоби в жін. учительських семінариях системізувати нові сили для науки жіночих робіт. Також міністерство публичних обіт ухвалило допустити до промислових шкіль жінки і задумує заложити велике заведення для жіночих робіт, головнож для краєвцтв.

Звітник посол Адам заявляє ся за резолюцією посла Сеніка.

Пос. Т. Старух виказав, що в Пітричах учать ся всі дівчата лише по польски і домагав ся, щ би в другій революції додати слово: „з рускою і польскою викладною мовою“. Пос. др. Адам спротивив ся сему додаткови, бо годі постановляти про викладну мову шкіль, коли введ має рішити ся тільки потребу шкіль!

При голосованню прийнято внесення комісії з додатком деп. Сеніка, а внесення пос. Старуха перепало. З Поляків голосував за ним тільки о. Стояловський, а до Поляків прилучив ся посол Сенік.

На тім засіданню поставив пос. Скварко нагле внесення в справі привололеня властей до полагоди подань, відкликів і зажалень в справах шкільництва.

Слідуюче засіданне відбуло ся в суботу.

Телеграми

з дня 15. жовтня.

Льондон. Б. португальска королева-бабка Пія виїхала до Італії, а король Мануїл з матерю поїхав до Льондона.

Краків. В Гамбурзі спіймано Стан. Залога, помічника Мацоха при убистві свого стрийного брата в Ченстохові.

Париж. Ув'язнено тут 15 революційників, переважно чужинців, у яких найдено пальне оружжя.

Н. Йорк. Пароход „Коамо“ доносить телеграфом без дроту, що коло Савду Гук бачено баллон Вельмана, який летить з Америки до Європи.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 3. до 9. жовтня 1910.

за 50 клг.

Пшениця	9.70—9.90 К
Жито	6.75—7— К
Ячмінь броварняний	7.50—8.50 К
Ячмінь на пашу	6.75—7.40 К
Овес	7.20—7.50 К
Кукурудза	0.00—0.00 К
Гречка	0.00—0.00 К
Горох до варення	10.50—12.50 К
Горох на пашу	7.20—7.40 К
Бобик	7.15—7.50 К
Конюшина червона	7.00—8.00 К
Конюшина біла	9.00—10.50 К
Конюшина шведска	6.50—7.50 К
Тимотка	3.50—3.80 К
Ріпак зимовий	11.75—12.00 К
Насіння конопл.	00.00—00.00 К
Хміль старий	8.50—9.50 К
Хміль новий	00.00—00.00 К

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20

в Станіславові, ул. Смольки 1

спровадила нові матерії на ризи і хоругви, металеві вироби (часі, ліхтарі і крести) і різьби (кивоти, процесіональні вітарці).

Поручає випробованих різбарів для іконостасів і престолів та малярів для церков.

Золочене часі і напругу риз просить ся висилати просто до Львова.

Платить за вкладав гроші 6%!

П. А. Шіган

Мій новий сорудник.

Переклав Вол. Держирука.

Вийде протягом місяця жовтня с. р. як відбитка з фейлетонів нашої часописи. Обійме она понад 25 аркушів друку. Ся знаменита повість повинна находити ся в кожній рускій хаті. Передплату в ціні 2 К 50 сот. з пересилкою 3 кор. приймає просягом місяця жовтня наша редакція. Від дня 1. падолиста нов. стиля ціна книжки буде вносити 4 корони.

Товариство взаімного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаімних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам ріжнякам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці почтової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,721.268—

Уділи членські К 284.195—

Позички уділені К 3,471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Виноград лічнийий,

найкрасшої, десерової якости, з великими ягодами, солодкий, щоденно свіжо зриваний 5 клгр. Colli К 3.25. Сливки К 2.25. Мед найкрасшої якости 5 клр. пушка 7 К.

С. Altneu, Versecz, 4. Ungarn.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Краків	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Краків	7:27	10:10	1:15 B	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рава рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:01	—	—
Брухович	7:32	1:05 Л	1:33 З	8:00	9:25 З
Брухович	7:49 К	1:20	4:10 З	3:26 К	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 К	5:00	9:26 К	10:07 К
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 P
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55 A
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39 A
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Краків	8:25	8:25	3:15	6:55	11:15
Краків	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Краків	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:56
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Рава рускої	7:34	—	2:30	7:10	11:35 З
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 Л	2:35 З	8:38 З	11:35 З
Брухович	7:34	12:25 З	4:24 З	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 К	1:35 Н	3:35	6:39 К
Любіня	6:00	9:05	2:15 P	3:40	10:40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	—	—	1:30	—	11:35 A
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Посліпні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.

А = лише в середі і суботи. — Б = від 15:6 до 30:9 щоденно; В = в день перед кождою неділею і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19:6 до 11:9. в неділі і рим. кат. свята. — З = від 1:6 до 30:9 щоденно. — К = від 1:6 до 30:9 щоденно. — Л = від 1:6 до 31: щоденно. — Н = від 1:6 до 11:9. в неділі і рим. кат свята. — P = від 15:5 до 11:9. в неділі і рим. кат свята.

З друкарні В. А. Шийковського

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.